

22.05.2024

Dnr

1373/03.04.04.04.19/2023

2/03.04.04.04.19/2024

Ärende

Besvär i ett tillsynsärende enligt miljöskyddslagen

Ändringssökanden

1. Sandra Bergqvist, Sara Bergqvist och Georg Bergqvist som delägare i Raoul Bergqvists oskiftade dödsbo

2. Elina Lampo och Jarkko Lampo

Part som ärendet inlets av

Elina Lampo och Jarkko Lampo

Motpart

Restaurang Bystrand / Sjörovärnästet Ab

Beslut i vilket ändring söks

Pargas stads bygg- och miljönämnd 8.11.2023 § 162

Ärendets inledande

Ärendet har skriftligen inlets av Elina och Jarkko Lampo som 24.8.2023 inkommit med en skrivelse till bygg- och miljönämnden där de yrkat på att musikevenemang som ordnas på Restaurang Bystrands terrass på Kirjaisvägen 557 i Nagu, Pargas ska förbjudas. Miljövårdsmyndigheten har 11.9.2023 utfört en inspektion på fastigheten där restaurangverksamheten utövas. Verksamhetsutövaren och fastighetsägaren har gett ett bemötande i ärendet.

Överklagat beslut

Bygg- och miljönämnden har med stöd av 180 § i miljöskyddslagen beslutat att meddela Restaurang Bystrand enskilda förelägganden i syfte att hindra och förebygga förorening. Föreläggandena gäller ordnande av musikevenemang på fastigheten 445-555-1-179 på adressen Kirjaisvägen 557 i Nagu, Pargas. Beslutet gäller tills vidare och det ska även delges följande verksamhetsutövare, ifall det sker förändringar i restaurangverksamheten. Beslutet ska med stöd av 200 § i miljöskyddslagen iakttas trots överklagande.

Det överklagade beslutet innehåller föreläggandena 1–8.

Yrkanden i förvaltningsdomstolen

1. *Sandra Bergqvist, Sara Bergqvist och Georg Bergqvist, som delägare i Raoul Bergqvists oskiftade dödsbo* (nedan Sandra Bergqvist m.fl. eller delägarna i dödsboet), har yrkat att det överklagade beslutet upphävs och att förvaltningsdomstolen förbjuder verkställigheten av det överklagade beslutet. Därtill har delägarna i dödsboet yrkat att Pargas stad åläggs att ersätta deras rättegångskostnader med 400 euro.

Till stöd för sina yrkanden har delägarna i dödsboet anfört bland annat följande. Ändringssökandena är ägare till restaurangbyggnaden och fastigheten Norrgård 445-555-1-179, där byggnaden är belägen. Föreläggandet är utformat så att det avser både fastighetsägaren och den som bedriver förplägnadsverksamhet på fastigheten.

Beslutet är olagligt då det inte grundar sig på några verkliga störningar utan helt och hållet är baserat på klagomål från en enda granne. Föreläggandet begränsar klart näringsfriheten på ett oskäligt sätt, och begränsningarna står inte i proportion till den påstådda störningen/föreningen och därmed inte heller till den nytta som eftersträvas. Restaurang Bystrand är en sommarrestaurang, och årets hela omsättning skall intjänas under några sommarmånader. Varje begränsning under denna tid innebär ett proportionellt sett kännbart bortfall av årets omsättning och möjligheten att upprätthålla verksamheten.

2. *Elina Lampo och Jarkko Lampo* har yrkat att det överklagade beslutet upphävs och att ärendet återförvisas för ny behandling. I första hand har ändringssökandena yrkat att musikuppträdanden utanför restaurangen förbjuds. I andra hand har ändringssökandena yrkat att beslutet ska ändras så att riktvärdena för bullernivån på områden med fritidshus tillämpas dygnet runt.

Ärendets handläggning och utredning i förvaltningsdomstolen

Förvaltningsdomstolen har berett delägarna i dödsboet tillfälle att komplettera sina besvär genom att lämna utredning angående sin besvär rätt i ärendet.

Sandra Bergqvist m.fl. har lämnat tilläggsutredning om sin besvär rätt. Till stöd för sin besvär rätt i ärendet har ändringssökandena anfört bland annat följande. Det överklagade beslutet påverkar klart ändringssökandenas rätt och fördel som fastighetsägare. Ändringssökandena är ägare av fastigheten 445-555-1-179. Restaurangbyggnaden Bystrand hör till denna fastighet.

Det nu gällande hyresavtalet med restaurangföretagaren gäller för tre år, det vill säga åren 2023–2025. Det är givet att ett förläggande som begränsar företagarens handlingsfrihet avseende olika evenemang kommer att påverka hyran på ett för hyresvärden negativt sätt och därmed innebära en ekonomisk

förlust för fastighetsägarna. Därtill kan ändringssökandena eventuellt även i något skede vilja bedriva restaurangverksamheten i egen regi och då gäller föreläggandet ändringssökandena direkt i alla avseenden.

Föreläggandet är utformat så att det gäller tills vidare och det ska även delges följande verksamhetsutövare, ifall det sker förändringar i restaurangverksamheten. Därmed påverkar beslutet direkt fastighetsägarens fördel och rätt. Beslutet säger inte tydligt vem som ska sköta delgivningen, men det finns orsak att anta att denna skyldighet avser fastighetsägaren.

Bygg- och miljönämnden har också under ärendets beredning ansett att fastighetsägaren är part i ärendet. Det överklagade beslutet har inte delgetts ändringssökandena på samma sätt som det delgivits rörelseidkaren, trots att ändringssökandena fram till denna tidpunkt betraktats som en part i ärendet. Bygg- och miljönämnden har i detta avseende uppenbarligen förfarit felaktigt, men detta felaktiga förfarande kan inte påverka ändringssökandenas besvär rätt på ett negativt sätt.

Förvaltningsdomstolen har berett Elina och Jarkko Lampo tillfälle att lämna utredning om när ändringssökandena har delgivits det överklagade beslutet eller lämna annan utredning om när besvärstiden börjat löpa.

Elina och Jarkko Lampo har lämnat utredning till förvaltningsdomstolen enligt vilken de delgivits beslutet per e-post 15.11.2023. De har även angett att de har kvitterat delgivningen av beslutet. Därtill har ändringssökandena anfört följande. Ändringssökandena har genom en nyhetsartikel som publicerades 28.12.2023 fått reda på det överklagade beslutets verkliga innehåll. Den ledande miljöskyddsinspektören och en av bygg- och miljönämndens medlemmar har klarlagt beslutets innehåll i nyhetsartikeln. Besvärstiden måste anses fortsätta löpa efter rättelsen av beslutet genom nyhetsartikeln.

Förvaltningsdomstolens avgörande

1. Förvaltningsdomstolen avvisar besvären som anförts av Sandra Bergqvist, Sara Bergqvist och Georg Bergqvist som delägare i Raoul Bergqvists oskiftade dödsbo. Förvaltningsdomstolen avslår deras yrkande på ersättning för rättegångskostnader.
2. Förvaltningsdomstolen avvisar Elina och Jarkko Lampos besvär.

Motivering

1. Besvären som anförts av Sandra Bergqvist m.fl.

Enligt 180 § (1166/2018) i miljöskyddslagen kan den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten utifrån en inspektion som den har utfört meddela ett sådant enskilt föreläggande i fråga om verksamhet som medför risk för förorening av miljön som behövs för att förebygga eller hindra förorening.

Enligt 191 § 1 mom. 1 punkten i miljöskyddslagen har besvärsmått den som är part.

Enligt detaljmotiveringen till 191 § i miljöskyddslagen (regeringens proposition RP 214/2013 rd) föreskrivs det i paragrafen om besvärsmått på så gott som samma sätt som i 97 § i den gamla miljöskyddslagen (86/2000). Enligt 97 § 1 mom. 1 punkten i den gamla miljöskyddslagen (86/2000) har besvärsmått den vars rätt eller fördel saken kan beröra. Enligt detaljmotiveringen till lagrummet i fråga (RP 84/1999 rd) tillkommer besvärsmått tillståndssökanden och de som lider av olägenhet, det vill säga de parter vilkas rätt eller fördel beslutet gäller. Enligt detaljmotiveringen ska vedertagen rättspraxis beaktas vid tolkningen av bestämmelsen.

I ärendet har miljöförmyndigheten med stöd av 180 § i miljöskyddslagen beslutat att meddela Restaurang Bystrand enskilda förelägganden. Ärendet har med stöd av 186 § 1 mom. 1 punkten i miljöskyddslagen inletts av sökandena Elina och Jarkko Lampo. Delägarna i Raoul Bergqvists oskiftade dödsbo äger fastigheten 445-555-1-179 där restaurangbyggnaden finns och där restaurangverksamheten utövas. Enligt den erhållna utredningen bedrivs Restaurang Bystrands restaurangverksamhet av Sjöförvärdstet Ab.

Av 191 § 1 mom. 1 punkten i miljöskyddslagen följer att delägarna i Raoul Bergqvists oskiftade dödsbo har besvärsmått i ärendet endast om de har ställning som part. Förvaltningsdomstolen konstaterar för klarhets skull att 7 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden om rätt att anföra besvär över förvaltningsbeslut inte är tillämplig då det är fråga om ärenden enligt miljöskyddslagen.

Enligt väletablerad rättspraxis tillkommer partsställning och besvärsmått i förvaltningsstvångsärenden enligt 175 § i miljöskyddslagen enligt utgångspunkt enbart sökanden och den som har ålagts skyldigheter i beslutet (se bl.a. HFD 3.3.2006 liggarenummer 437 kort referat och HFD 2013:163). Förvaltningsdomstolen anser att nämnda utgångspunkt även gäller för sådana tillsynsärenden som avses i 180 § i miljöskyddslagen. Följaktligen har i regel enbart sökanden och den som i beslutet ålagts direkta skyldigheter partsställning respektive rätt att överklaga ett beslut i ett tillsynsärende. Förvaltningsdomstolen konstaterar att ärendet inte inletts hos förvaltningsmyndigheten av delägarna i dödsboet och att de således inte innehar en ställning som sökanden i ärendet.

Därtill har partsställning och besvärsmått med stöd av 191 § 1 mom. 1 punkten i miljöskyddslagen, med stöd av ovan refererade förarbeten och vedertagen tolkningspraxis, ansetts tillkomma personer som kan komma att orsakas olägenhet till följd av en verksamhetsutövers verksamhet. Med olägenhet avses enligt vedertagen rättspraxis negativ inverkan av utsläpp, såsom buller, i enlighet med vad som föreskrivs i 5 § i miljöskyddslagen. I det aktuella fallet har delägarna i dödsboet likväl inte framfört besvärgrunder som skulle hänföra sig till restaurangverksamhetens negativa miljöpåverkan.

Vidare konstaterar förvaltningsdomstolen att det överklagade beslutet är ett tillsynsbeslut, där verksamhetsutövaren ålagts olika skyldigheter som hör samman med bedrivandet av restaurangverksamhet. Samtliga förelägganden i det överklagade beslutet avser verksamhetsutövaren som utövare av i beslutet avsedd restaurangverksamhet. Delägarna i dödsboet utövar däremot inte verksamhet på fastigheten. Ägarna till fastigheten 445-555-1-179 eller delägarna i dödsboet har inte med beslutet uttryckligen ålagts skyldigheter, begränsningar eller förbud för vilkas genomförande de skulle vara rättsligt ansvariga. I beslutet angivna omständigheter som angår beslutets delgivning saknar rättslig betydelse vid bedömningen av dödsbodelägarnas besvär rätt. Även den hypotetiska omständigheten att delägarna i dödsboet eventuellt i framtiden själva kunde utöva restaurangverksamhet på fastigheten saknar betydelse vid denna bedömning. Beslutets eventuella indirekta påverkan på dödsbodelägarnas framtida hyresinkomster medför inte heller ställning som part i ett sådant tillsynsärende som avses i 180 § i miljöskyddslagen.

Avslutningsvis framhåller förvaltningsdomstolen att domstolen bedömer en ändringssökandes partsställning och besvär rätt oavhängigt av förvaltningsmyndighetens bedömning av en persons ställning som part. Den omständigheten att delägarna i dödsboet blivit hörda under ärendets handläggning hos miljöförvaltningsmyndigheten medför i sig inte partsställning i domstol.

Enligt 81 § 2 mom. 4 punkten i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ska domstolen avvisa besvären om ändringssökanden inte har besvär rätt. Eftersom delägarna i Raoul Bergqvists oskiftade dödsbo inte är en i 191 § 1 mom. i miljöskyddslagen avsedd part i ärendet har de inte besvär rätt. Deras besvär, som även innehåller ett yrkande om förbudande av beslutets verkställighet, ska därför avvisas.

Med beaktande av utgången i ärendet är det inte oskäligt att Sandra Bergqvist och hennes medparter själva ska stå för sina rättegångskostnader.

2. Besvären som anförts av Elina och Jarkko Lampo

Enligt 190 § 1 mom. i miljöskyddslagen får i ett beslut som en myndighet meddelat med stöd av denna lag ändring sökas genom besvär hos Vasa förvaltningsdomstol på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Enligt 13 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ska besvär anföras skriftligen inom 30 dagar från delfäendet av beslutet.

Enligt 14 § i samma lag ska besvär inom besvärstiden lämnas till den förvaltningsdomstol som är behörig.

Enligt 81 § 2 mom. 5 punkten i samma lag ska domstolen avvisa besvären om besvären inte har anförts inom föreskriven tid.

Enligt 5 § 2 mom. (432/2019) i förvaltningslagen finns bestämmelser om elektronisk kommunikation vid anhängiggörande och behandling av förvaltningsärenden samt vid vanlig och bevislig elektronisk delgivning av beslut i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet.

Enligt 19 § 1 mom. (924/2010) i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet får andra handlingar än de som avses i 18 § med samtycke av den som saken gäller delges som ett elektroniskt meddelande. Enligt 2 mom. i sagda paragraf anses en handling ha blivit delgiven den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

Elina och Jarkko Lampo har enligt egen utredning fått del av det överklagade beslutet 15.11.2023 via e-post och kvitterat det. Till stöd för sin talerätt i saken har de hänvisat till innehållet i en nyhetsartikel som publicerats 28.12.2023.

Förvaltningsdomstolen konstaterar på basis av utredningen som fåtts i ärendet att det överklagade beslutet har delgivits Elina och Jarkko Lampo via sådan vanlig elektronisk delgivning som avses i 19 § (942/2010) i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. Till det överklagade beslutet har fogats en besväransvisning enligt vilken besvär ska anföras inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. I besväransvisningen har bland annat angetts vissa anvisningar om hur besvärstiden räknas och hur en part anses ha fått del av beslutet. Trots att besväransvisningen har saknat uppgifter om hur en part anses ha fått del av beslutet vid vanlig elektronisk delgivning anser förvaltningsdomstolen med beaktande av 5 § 2 mom. (432/2019) i förvaltningslagen och 19 § (924/2010) i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet att Elina och Jarkko Lampo borde ha lämnat in sin besvärsskrift till förvaltningsdomstolen senast 18.12.2023 för att bevara sin talerätt. Elina och Jarkko Lampos besvär har inkommit till förvaltningsdomstolen via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst 1.1.2024 och således för sent. Eftersom besvären inte har anförts inom den utsatta besvärstiden ska besvären i enlighet med 81 § 2 mom. 5 punkten i lagen om rättegång i förvaltningsärenden avvisas.

Tillämpade lagrum

De i motiveringarna nämnda samt
Miljöskyddslagen 2 §
Lagen om rättegång i förvaltningsärenden 95 § 1 mom.

Överklagande

Detta beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Besvärsskriften ska tillställas högsta förvaltningsdomstolen inom 30 dagar från delfäendet av beslutet.

Besväransvisning finns bifogad som bilaga HallR (01.20).

Förvaltningsdomstolens sammansättning

Ärendet har avgjorts av de lagfarna förvaltningsrättsdomarna Kirsi Stark och Hanna Nieminen-Finne samt förvaltningsrättsdomaren inom det naturvetenskapliga området Petri Hiltunen.

Föredragande Veronica Lankinen

Detta beslut är elektroniskt verifierat i förvaltningsdomstolens ärendehanteringssystem.

Distribution

Beslut och avgift Sandra Bergqvist, Sara Bergqvist och Georg Bergqvist som delägare i Raoul Bergqvists oskiftade dödsbo, rättegångsavgift 270 euro
 Ombud: jur.kand. Johan Broos,
 vanlig elektronisk delgivning
(Till förvaltningsdomstolens beslut bifogas en anvisning om hur man begär omprövning av rättegångsavgiften.)

Beslut, översatt transumt ur beslut samt avgift

Elina och Jarkko Lampo, rättegångsavgift 270 euro
 Adress: Jarkko Lampo,
 vanlig elektronisk delgivning
(Till förvaltningsdomstolens beslut bifogas en anvisning om hur man begär omprövning av rättegångsavgiften.)

Avskrift utan avgift

Restaurang Bystrand c/o Sjörovarnästet Ab

Miljövårdsmyndigheten i Pargas stad

Hälsoskyddsmyndigheten i Pargas stad

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland
 Ansvarsområdet för miljö och naturresurser

Regionförvaltningsverket i Södra Finland

Finlands miljöcentral

Domstolens kontaktuppgifter

Vasa förvaltningsdomstol
 Korsholmsplanaden 43, 4 vån. (PB 204), 65101 Vasa
 E-post: vaasa.hao@oikeus.fi
 Telefonnummer: 029 56 42780

Förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst:
<https://asiointi.oikeus.fi/sv/hallintotuomioistuimet#/>

Uppgifter gällande behandlingen av personuppgifter och dataskydd finns tillgängliga på: <https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/sv/>

BESVÄRSANVISNING

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom skriftliga besvär hos **högsta förvaltningsdomstolen**, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Grunder för beviljande av besvärstillstånd

Enligt 111 § 1 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ska besvärstillstånd beviljas om

- 1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är viktigt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen,
- 2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel, eller
- 3) det finns något annat vägande skäl för att bevilja besvärstillstånd.

Besvärstillstånd kan också beviljas i fråga om endast en del av förvaltningsdomstolens överklagade beslut.

Besvärstid

Besvär ska anföras **inom 30 dagar** från delfäendet av förvaltningsdomstolens beslut, sagda dag inte medräknad.

Mottagaren anses ha fått del av ett beslut som sänts per brev som vanlig delgivning den sjunde dagen efter det att beslutet sändes, om inte mottagaren visar att delfäendet skett vid en senare tidpunkt. Ett beslut som sänts per brev anses dock ha kommit till en myndighets kännedom på ankomstdagen. Beslutet har sänts den dag beslutet getts, vilket framgår av första sidan av beslutet.

När ett bevisligt delgivningssätt används anses mottagaren ha fått del av handlingen den dag beslutet har tagits emot. Dagen för delfäendet framgår av delgivnings- eller mottagningsbeviset. Vid mellanhandsdelgivning anses mottagaren ha fått del av beslutet den tredje dagen efter den dag som anges på delgivningsbeviset för mellanhandsdelgivningen.

När vanlig elektronisk delgivning används anses mottagaren ha blivit delgiven den tredje dagen efter att meddelandet sändes (per e-post eller via förvaltningsdomstolarnas e-tjänst), om inte något annat visas. Vid bevislig elektronisk delgivning är dagen för delfäendet den dag då beslutet har hämtats från e-tjänsten.

Besvärens innehåll

I besvären, som ska innehålla en ansökan om besvärstillstånd, ska följande anges:

- ändringssökandens namn och kontaktuppgifter inklusive uppgift om postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas (processadress); om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också dennes kontaktuppgifter uppges
- det beslut i vilket ändring söks (det överklagade beslutet)
- den grund på vilken besvärstillstånd begärs samt de skäl på vilka grunden för meddelande av besvärstillstånd föreligger
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena)
- grunderna för yrkandena

- vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

Medan besvären är anhängiga ska högsta förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna. Om flera personer anför besvär tillsammans, kan det i besvären anges att en av dem är kontaktperson.

Bilagor till besvären

Till besvären ska följande fogas:

- det överklagade beslutet med besvärсанvisning
- utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Ombudet ska visa upp en skriftlig fullmakt såvida inte samma person har uppträtt som ombud vid en tidigare handläggningsfas eller ombudet är advokat, offentligt rättsbiträde eller ett rättegångsbiträde med tillstånd.

Inlämnande av besvär

Besvär ska inom besvärstiden lämnas till högsta förvaltningsdomstolen. Besvären ska vara framme senast den sista dagen av besvärstiden före utgången av ämbetsverkets öppettid. Detta gäller också då besvären inlämnats via förvaltningsdomstolarnas e-tjänst eller per e-post. Besvären och bilagorna kan inlämnas via förvaltningsdomstolarnas e-tjänst. Besvär som inlämnats via e-tjänsten eller per e-post behöver inte inlämnas i pappersform. Handlingarna sänds per post eller elektroniskt på avsändarens ansvar.

Högsta förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter:

Postadress: Högsta förvaltningsdomstolen
PB 180, 00131 Helsingfors

e-post: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Besöksadress: Fabiansgatan 15, 00130 Helsingfors

Telefon: 029 56 40200

Fax: 029 56 40382

Öppethållningstid: vardagar kl 8.00–16.15

Förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst:

<https://asiointi.oikeus.fi/sv/hallintotuomioistuimet#/>